

TROEN SEIRER

Bakgrunnsstoff 1 Mos 20,1-25,10.

Minnevers «Nå vet jeg at du frykter Gud, siden du ikke engang sparte din eneste sønn for meg» (1 Mos 22,12).

Ukeoversikt I en av den kristne litteraturs store klassikere, *Djevelen dypper pennen*, lar C. S. Lewis den erfarne djevelen Tommeskrue skrive brev til sin nevø, lærlingen Malurt. Brevene består av råd om hvordan Malurt skal gå frem for å lykkes i sitt oppdrag om å ødelegge en ung mann.

I et av avsnittene gir Tommeskrue Malurt følgende råd: «Snakk til ham om å holde ‘den gylne mellomveg’ i alt. Hvis du endelig kan få ham til det punktet at han tenker: ‘Religion er vel og bra til en viss grad’, kan du kjenne deg temmelig sikker på hans sjel. En kristendom med reservasjoner er like bra for oss som slett ingen - og langt mer underholdende.»—C. S. Lewis: *Djevelen dypper pennen* (Oslo 1980), side 43.

Dette er et mektig apropos til studiet om Abraham denne uken, der vi blant annet skal se på den gangen han og Isak var på Moria-fjellet sammen – en av de mest gripende og givende beretningene, både i Abrahams liv og i hele Skriften. Abraham

hadde sine feil og led sine nederlag, men han var en troens mann, og troen var utgangspunktet for hele hans liv. Hans tro var slik at han var villig til å ofre sin egen sønn da Guds bad ham om det.

Den gylne middelveg i alt? La oss nå se.

SØNDAG**Taushet som lyver (1. Mosebok 20)**

En kort tid etter at Sodoma og Gomorra ble utslettet, flyttet Abraham til et sted nærmere grensen mot Egypt, rundt 13 mil sørvest for Hebron, og etterpå flyttet han nordover til Gerar og en fruktbar dal sørøst for Gaza. Bystaten Gerar ble den gangen styrt av en filister som het Abimelek.

Les 1. Mosebok 20. Hva ser vi igjen om den menneskelige siden av en troskjempe?

Vi finner en rekke interessante trekk ved denne historien. Et av dem er forholdet mellom Gud og denne såkalte hedenske lederen.

Les hele kapitlet en gang til og se nå især på Abimelek. Hva lærer vi om kongens kjennskap til den sanne Gud? Hva kan ha fått ham til å tenke på den sanne Gud?

Tenk så lett det ville vært for Abraham å forsvare sin opptreden. Skulle han bli drept, ville jo ikke løftet om at han skulle bli et stort folk kunne gå i oppfyllelse. Men dette løftet, som var gitt

mange ganger, burde jo fått ham til å skjønne at han ikke trengte å være redd for en tidlig død (1 Mos 20,11). Og dessuten: løy han nå egentlig? Sara var jo hans søster, eller iallfall halvsøster. Så man kan vel si at han ikke løy da han sa: «overalt hvor vi kommer, skal du si at jeg er din bror» (vers 13)? Eller?

Denne teksten viser at vi like gjerne kan bedra folk med det vi ikke sier. Her møter vi en som gjør sitt beste for å holde lovens bokstav, men bommer totalt på dens dypere mening.

Til ettertanke Det er blitt sagt at selv «kjensgjerninger» er belemret med fortolkninger og forutinntatte meninger. Hvordan tolker du til tider «fakta» på en ikke helt ærlig måte? Bør du rette opp inntrykket etter at du som Abraham fordreide fakta ved det du unnlot å si heller enn ved det du sa?

MANDAG

Isak blir født

Endelig, etter alle disse årene og et utall skuffelser, seire og nederlag, blir løftets sønn født (1 Mos 21,1.3). De kalte ham Isak («han ler») til minne om Abrahams skeptiske latter (1 Mos 17,17) da han fikk høre av Herren at han og Sara skulle få en sønn. Ja, med unntak av den ene hebraiske bokstaven for *og*, så skrev man navnet nøyaktig slik som de hebraiske ordene «og han lo» i 1 Mos 17,17. Det er overhodet ikke tvil om at navnet også skulle minne dem om den gleden som fylte dem ved tanken på gutten som skulle komme.

Men det ble ikke bare fryd og gammen der hjemme. De fikk oppleve hva det vil si å leve med syndens følger, også med følgerne av synd som er tilgitt.

Les 1 Mos 21,9-21. Hvilke triste følger fikk etter hvert Isaks fødsel? Hvordan forsøkte Herren å lette Abrahams kvaler over å måtte sende sønnen fra seg?

I 17 år hadde Ismael bodd hjemme hos sin far Abraham. Hvordan skulle Abraham kunne få seg til å sende ham bort? Tenk for et fryktelig offer det var! Tenk å måtte betale en slik pris for en så velment feil! Og ironisk nok ble det Sara, hun som hadde bedt ham gå til Hagar, som skulle be ham om å sende dem vekk.

Hvordan skildret Paulus uoverensstemmelsen mellom Abrahams naturlige og åndelige avkom, og hva slags lærdom trakk han av den? Gal 4,28-31.

Hvor vanskelig det enn måtte være å begripe at Abraham viste slik mangel på tro, så burde vi i alle fall innse at det ikke lønner seg å gjøre det og at ulydigheten fører smerte og lidelse med seg, både for den som synder, men dessuten også ofte for synders nærmeste. En ting er i hvert fall sikkert: Abraham hadde ikke tenkt at det skulle gå slik, den gangen han tok Hagar til medhustru.

Til ettertanke **Hvilken stor beslutning ligger foran deg? Blir det et valg som kommer til å få negative følger som du ikke har oversikt over? Hvordan kan du være sikker på å følge Guds vilje når du treffer ditt valg?**

TIRSDAG

Abraham og Isak på Moria-fjellet

Les 1. Mosebok 22 andektig. Hva er Guds ords budskap til deg i denne teksten? Hva kan den bidra med til din trosvandring?

Denne historien er en av de mektigste og mest rørende i Det gamle testamente, og den har klare messianske trekk (når vi ser den som et bilde på Jesu, Guds Sønn's død). Men den er også en av de tekstene som det ikke er så liketil å forstå. Vi begriper kanskje at Abraham trengte å gi bevis for sin tro (etter så mange nederlag på det området), og vi fatter kanskje at han trengte å være villig til å fornekte seg selv og alt det som betydde noe for ham – men at Gud skulle be om et slikt offer? Og at han bar frem offeret? Hva vi enn måtte få ut av denne historien, så burde den iallfall overbevise oss om hvor svak vår tro er og få oss til å innse at vi i den store striden mellom godt og ondt har å gjøre med spørsmål som strekker seg langt ut over det syndere som oss fullt ut kan fatte.

Da dansken Søren Kierkegaard skrev om denne historien, sa han at Abraham «la til side sin verdslige forstand og tok troen med seg.» Hva vil det si for deg? Hvor ofte blir du som kristen kalt til å legge til side din verdslige forstand og bare gå i tro? Hvordan lar noe slikt seg gjøre?

Vi tenker gjerne på Abraham i denne fortellingen, men vi må ikke glemme Isak. Ellen White sier i *Alfa og Omega* (bind 1, side 139-141 [PP:152]) at den unge mannen kunne ha stukket av, men han valgte å være lydige og prøvde faktisk å hjelpe den fortvilte gamle mannen å gjøre det han måtte gjøre. Isaks lydighet ble et bilde på Guds Sønn's fremtidige lydighet. Det var også i nærheten av Moria-fjellet, på en høyde som ble kalt Golgata at en Far skulle oppgi sitt liv i sin Sønn. Moses så i tro inn i fremtiden og skrev: «På Herrens berg skal han la seg se» (1 Mos 22,14 NB), mens vi i takknemlighet og tro kan se tilbake og si: «På Herrens berg har vi sett det.»

ONSDAG

Tro og gjerninger

Les Hebr 11,17-19. Tidligere har Abraham vist manglende tillit til Guds løfter. Men hva lærer vi her om denne begivenheten?

Beretningen om Abraham og Isak er rett nok ganske enestående, og vi kan lære en hel del av den, men tro som frelser, den troen som Det nye testamente taler om (Rom 3,28; 5,21; Gal 3,24), er noe mer enn bare å godta visse trossetninger, om de er aldri så riktige. Det vil bli mange blant de fortapte som har hatt kunnskap om Gud, faktisk også slike som gjorde mektige gjerninger i hans navn (Matt 7,22. 23). Denne historien viser at tro innebærer lydighet. Det er bare en tro som viser seg i handling som kan frelse.

Les Jak 2,17-26. Hva er hovedpoenget her? Hva er det han vil ha sagt? Hva er det han ikke sier? Se også Rom 3,28; 5,1; Gal 2,16. 17 for å unngå å gå i noen grøft.

Jo, vi blir frelst av tro, men en tro som viser seg i handling, en tro som lar Gud virke gjennom oss. Se hva som skjedde da engelen stanset Abraham. «Herrens engel» viste to ganger til Abrahams lydighet som årsaken til den velsignelsen han fikk (1 Mos 22,16.18). Gud kunne velsigne Abraham fordi han hadde vist at han stolte på Gud og var troverdig. Det er den lydigheten som springer ut av troen som gjør det mulig for Gud å gi oss de velsignelsene som han har lovt oss. Så tro og gjerninger er et udelelig hele i den troendes liv.

Til ettertanke **Hva er det i ditt liv som du kan bli nødt til å gi avkall på (finnes det noe?), ikke for å bli rettferdig for Gud, men for å vise at du allerede har tatt imot hans rettferdighet ved troen på Jesus Kristus?**

TORSDAG

En epoke tar slutt (1 Mos 23,1-25,10)

Abraham hadde vendt tilbake til Kanaan og bodde nå i Kirjat-Arba, som senere ble kjent som Hebron. Her døde Sara. Til tross for sine feil ble Sara regnet blant dem som i tro så frem til å få leve evig i «et bedre land» (se Hebr 11,11-16).

Hva kan vi lære av at Sar?

Tre år etter Saras død begynte Abraham forberedelsene til sønnens bryllup. Isak satte sin lit til at forsynet og hans far ville finne en egnet kone til ham. Det var overordentlig viktig for Abraham at hans sønn fant den rette konen.

Hvorfor bad Abraham Elieser om å finne en kone blant hans slekt og ikke blant kanaanittene? Er ikke dette ganske transsynt, at man liksom innbiller seg at en selv er bedre enn andre? Se 1 Mos 24,3. 4; 5 Mos 7,3. 4; 1 Kong 11,4; 2 Kor 6,14.

Abraham døde i en alder av 175 år, etter at han hadde utpekt Isak som sin rettmessige arving og sendt sine andre sønner bort, tungt lesset med gaver (1 Mos 25,1-8). Ismael og Isak la Abraham til hvile i graven der Sara allerede lå (vers 9, 10).

Før 1. Mosebok forteller videre om de troendes slektsledd, får vi navnene på dem som nå forsvinner bak synsranden (vers 12-18). Bibelen er særlig opptatt av Abrahams ætt, den ætten som til tross for sine feil, skulle holde troens flamme tent og bevare kunnskapen om den sanne Gud.

Til ettertanke Når du ser tilbake på alt det du har lært om Abraham, er det da noe som mer enn noe annet taler til deg? Hva er det som mer enn noe annet kan hjelpe deg i din vandring med Herren?

FREDAG

Videre studium

Alfa og Omega, bind 1, side 126-136, 152-158 (PP:145–155, 171–176); *The SDA Bible Commentary*, merknadene til 1. Mosebok 20,1–25,18.

«Den undervisning Abraham fikk om ekteskapets hellighet, skulle gjelde for alle tider. Den viser at ekteskapets rettigheter og lykke skal omhyggelig varetas, selv om det medfører et stort offer. Sara var Abrahams eneste virkelige ektefelle. Ingen annen hadde rett til å få del i hennes privilegier som hustru og mor.»
– *Alfa og Omega*, bind 1, side 127, 128 (PP:147).

«På det fastsatte stedet bygde de alteret og la veden på plass. Med skjelvende stemme fortalte Abraham hva Gud hadde pålagt ham. Det var med skrekk og forferdelse Isak mottok denne beskjeden, men han satte seg ikke til motverge. Han kunne ha flyktet bort om han hadde villet. Den sorgtunge gamle mannen som var utmattet etter de tre dagene i fortvilt kamp, kunne ikke ha motsatt seg den kraftige unge Isak.

Helt fra barndommen av var Isak blitt opplært til å vise øyeblikkelig, tillitsfull lydighet. Da Guds plan nå ble åpenbart for ham, underkastet han seg villig. Han hadde Abrahams tro, og betraktet det som en ære å bli kalt til å gi sitt liv som et offer til Gud. Med ømhet prøvde han å lette farens sorg, og hjalp de kraftløse hendene som skulle binde ham til alteret. — *Alfa og Omega*, bind 1, side 132, 133 (PP:152).

Spørsmål til drøftelse 1. Hvordan kan det at han «ofret» Ismael i det forrige kapitlet ha hjulpet Abraham i møtet med kommende prøvelser og

offer? Hva kan vi lære her som hjelper oss å forstå hva det vil si å leve ved tro?

- 2. Snakk sammen om ofringen av Isak. Hvordan forstår vi moderne mennesker denne historien? Hva kan vi lære av den som er av relevans i vår moderne tid?**
- 3. Hva kan du si til den troende som har til hensikt å gifte seg med en som ikke tror? Hvilke advarsler kan være på sin plass?**